

ється повною мірою реалізувати свої потенційні можливості, вона потребує постійної оцінки своїх дій. На соціальну оцінку має право кожна людина, і кожен з нас прагне отримати найповнішу оцінку.

Педагогічний контроль має бути систематичним, освітнім, діагностичним, виховним, розвитковим, керівним, оцінювальним, всебічним та об'єктивним.

Рейтинговий контроль у процесі оволодіння навчальним матеріалом повинен забезпечуватись системно-комплексним підходом до його організації. Це дозволить цілеспрямовано застосовувати широкий спектр форм і методів різнорівневого контролю, вимірювати, оцінювати досягнення кожного, управляти пізнавальною діяльністю студентів.

Модульно-рейтингова технологія навчання надасть викладачеві можливість гнучко управляти навчальною діяльністю студентів; уніфікувати роботу викладача із різноманітними додатковим матеріалом; методично керувати навчальною діяльністю студентів; поєднувати традиційні та сучасні новітні технології навчання.

Л. В. Бабенко, канд. пед. наук, доцент,
В. А. Григор'єва, канд. пед. наук, доцент,
кафедра педагогіки і психології КЕІ КНЕУ

АКТИВІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У СТРУКТУРІ ТВОРЧОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Сьогодні МОН України приділяє багато уваги, щоб українську вищу освіту влити у європейське річище. Реальне досягнення поставленої цілі забезпечить: мобільність створення умов для вільного пересування студентів, викладачів, науковців у межах європейського регіону, спрощення процедури визнання кваліфікацій, що сприятиме працевлаштуванню випускників і студентів на європейському ринку праці. Тож природно, що головною метою освіти, особливо вищої, стає відтворення в людині потреби й можливості вийти за рамки того, що вивчається, здібностей до саморозвитку, самовдосконалення, неперервної самоосвіти протягом усього життя. Важливо розвивати творчий потенціал студентів, вчити критично мислити, швидко орієнтуватися у складних професійно орієнтованих ситуаціях і знаходити єдино вірні рішення. Необхідно домогтися не тільки теоретичного осмислення складності завдань,

що постають перед студентом як фахівцем, а й спонукати його працювати енергійно, ініціативно, зі знанням справи та максимальною віддачею, дати добру практичну підготовку, озброїти ефективними методами колективної та індивідуальної роботи.

Дослідження розвитку творчих здібностей студентів вищих навчальних закладів (КДПУ, ДДУ, КЕІ КНЕУ) демонструє переважання низького рівня креативності. Переважна більшість студентів не здатна охарактеризувати сутність такого феномену, як творчість особистості та розкрити її структурні компоненти. При виборі завдань тільки 14—17 % молоді зупиняється на тих, які вимагають творчого підходу. Але при цьому виявлено, що при відсутності вибору, тобто, коли творчі завдання включаються як обов'язкові для виконання, майже 3/4 студентів приступають до їх вирішення. Звичайно, позитивний результат одержують не всі: менше чвертини справляються із запропонованими завданнями, інших можна охарактеризувати, як здатних хаотично вирішити завдання залежно від рівня складності. Найскладнішою залишається проблема організувати самостійно процес творчого розвитку студентів.

В означеному аспекті необхідно звернути увагу особливо на науково-дослідну роботу студентів як цінний засіб набуття творчих здібностей та їх реалізації. Реально науково-дослідна діяльність юнаків та дівчат підрозділяється на науково-дослідницьку роботу, яка включається в навчальний процес і роботу, яка виконується через організацію позанавчальної діяльності.

Навчальний процес передбачає різні форми наукової діяльності, зокрема: виконання завдань, лабораторних робіт, курсових, випускних (кваліфікаційних), дипломних та інших видів робіт, які включають елементи наукових досліджень; виконання конкретних завдань дослідницького характеру під час практики; вивчення теоретичних основ методики, постановки, організації і виконання наукових досліджень в спецкурсі; навчально-наукові семінари з обговорення фахових проблемних тем; індивідуальні завдання по самопідготовці, пов'язані з фаховими науковими проблемами; підготовка навчально-наукових рефератів на певну тему та ін.

Зважте, що використання навчально-дослідницьких завдань в лабораторно-практичних роботах дає особливо позитивні результати, коли окремі роботи об'єднуються в тренінгово-дослідницький практикум з комплексної проблеми. При виконанні практикума студенти розробляють завдання, які можуть бути тісно пов'язані з тематикою курсу та дослідницьких проблем кафедри. Навчально-дослідницькі завдання пропонуються студентам викладачами і є тією формою завдань, на які доцільно робити ставку при перебудові

навчального процесу. Вони розвивають у студентів активне, самостійне, творче мислення і творчий підхід до навчальної діяльності.

Орієнтація на індивідуальні завдання передбачає розробку таких питань з курсу (фахових, психолого-педагогічних дисциплін), які не мають стандартних методик рішення. Такі завдання видаються з урахуванням попередньо вивченого бюджету часу у студентів для самостійної роботи. Виконання таких завдань вимагає вивчення додаткової наукової літератури, проведення пошукової, експериментальної роботи. Слід заохочувати студентів до вивчення наукових статей, монографій, патентної та перекладної літератури і т. ін. Навчально-дослідницькі завдання можливо і потрібно пов'язувати з основною темою наукової роботи студента.

Щодо науково-дослідної роботи поза навчальним процесом, то вона організовується через залучення студентів до наукових гуртків, науково-дослідницьких груп, студентських міжвузівських наукових об'єднань, кафедральних проблемних груп і т.ін. Напрями діяльності студентів таких угруповань досить різнобічні: це дослідження певної індивідуальної теми у руслі фахової спеціальності, на стику фахової і психолого-педагогічних наук, пошукова робота у руслі наукової проблеми кафедри, розробка і дослідження окремих аспектів комплексної проблеми кафедри, ВНЗу, окремого наукового осередку, виконання заказних досліджень тощо. Щоправда, саме такий напрям дослідницької роботи студентів сьогодні у вузі часто носить формальний характер. Як показують дослідницькі дані, реальні результати відповідно організованої роботи одержують 5—7 % студентів із 13—17 % залучених. Але, в той же час, можна з певністю стверджувати, що саме ці студенти вирізняються високим творчим потенціалом. Їх роботи характеризуються нестандартністю, новизною вирішення проблеми, діяльність — активністю, динамічністю, гнучкістю. Отже це перспективний шлях формування творчих спеціалістів.

С. О. Бабенко, викладач кафедри
української та іноземних мов КЕІ КНЕУ

МОТИВУЮЧІ АСПЕКТИ КОНТРОЛЮ І ОЦІНКИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЕКОНОМІЧНОМУ ІНСТИТУТІ

Підготовка фахівців економічного профілю з іноземної мови сьогодні набуває нового статусу. Володіння іноземною мовою є загальнокультурною складовою молодого професіонала. Особливо актуально постає це питання в умовах активного входження